

PŘEDMLUVA	8
1. ZÁKLADNÍ EMBRYOLOGICKÉ POJMY	9
2. VÝZNAM EMBRYOLOGIE PRO KLINICKOU MEDICÍNU	13
3. GENETICKÁ KONTROLA VÝVOJE A ZÁKLADNÍ VÝVOJOVÉ PROCESY	17
3.1 Základní vývojové procesy	18
3.1.1 Proliferace buněk	18
3.1.2 Diferenciace buněk	18
3.1.3 Migrace buněk	18
3.1.4 Růst	19
3.1.5 Programovaná buněčná smrt (apoptóza)	19
3.1.6 Embryonální indukce	20
4. ROZMNOŽOVÁNÍ A PREIMPLANTAČNÍ VÝVOJ ČLOVĚKA	23
4.1 Vývoj gamet (gametogeneze)	23
4.1.1 Redukční dělení	23
4.1.2 Vývoj spermií (spermatogeneze)	25
4.1.3 Vývoj oocyту (oogeneze)	26
4.1.4 Hlavní rozdíly mezi spermatogenezou a oogenezou	29
4.2 Oplození	29
4.3 Rýhování	31
5. IMPLANTACE A VÝVOJ ZÁRODEČNÉHO TERČÍKU. VÝVOJ MEZODERMU	36
5.1 Průběh implantace	36
5.1.1 Diferenciace trofoblastu během implantace	37
5.1.2 Diferenciace embryoblastu během implantace	39
5.1.3 Abnormality v místě implantace	39
5.2 Extraembryonální struktury zárodku	39
5.3 Střední zárodečný list (mezoderm) a vývoj chordy (notogeneze)	40
5.3.1 Další diference mezo-dermu	42
6. VÝVOJ PLODOVÝCH OBALŮ A PLACENTY.	
USPOŘÁDÁNÍ PLODOVÝCH OBALŮ U DVOJČAT	47
6.1 Chorion	47
6.2 Vývoj placenty	48
6.2.1 Funkce placenty	50
6.2.2 Anomálie placenty	50
6.3 Vývoj amnia	51
6.3.1 Amniová tekutina	52
6.4 Vývoj pupečníku	52

6.4.1 Anomálie pupečníku.....	53
6.5 Dvojčata a uspořádání plodových obalů.....	53
6.5.1 Dvouvaječná (dizygotická) dvojčata.....	53
6.5.2 Jednovaječná (monozygotická, identická) dvojčata.....	53
7. ZEVNÍ TVAR ZÁRODKU A JEHO RŮST. VÝVOJ OBLIČEJE.....	57
7.1 Přehled vývoje zárodku po jednotlivých měsících.....	57
7.1.1 1. Lunární měsíc.....	57
7.1.2 2. Lunární měsíc.....	58
7.1.3 3. Lunární měsíc.....	59
7.1.4 Zbývající lunární měsíce.....	59
7.2 Vývoj obličeje.....	60
7.3 Vývoj končetin.....	62
8. ULOŽENÍ PLODU V DĚLOZE, ZNÁMKY ZRALOSTI PLODU. NOVOROZENEC.....	65
8.1 Uložení plodu v děloze.....	65
8.2 Určení termínu porodu.....	66
8.3 Donošenost a zralost.....	67
8.3.1 Základní údaje o novorozenci.....	67
8.3.2 Zjišťování stáří plodu.....	68
9. VÝVOJ KOSTRY A SVALOVÉ SOUSTAVY.....	71
9.1 Vývoj lebky.....	71
9.1.1 Neurokranium.....	71
9.1.1.1 Chondrokranium (primordiální kranium).....	71
9.1.1.2 Dezmokranium.....	72
9.1.2 Splanchnokranium (viscerokranium).....	73
9.2 Vývoj páteře, žeber a sterna.....	74
9.2.1 Vývoj obratlů.....	74
9.2.2 Vývoj žeber a sterna.....	75
9.3 Vývoj končetin včetně pletenců.....	76
9.4 Některé vrozené vývojové vady kostry.....	77
9.5 Vývoj svalové soustavy.....	77
9.5.1 Svalová tkáň kosterní.....	77
9.5.2 Svalová tkáň hladká.....	79
9.5.3 Srdeční svalová tkáň.....	79
10. VÝVOJ TRÁVICÍHO ÚSTROJÍ A COELOMU.....	82
10.1 Vývoj ústní a nosní dutiny.....	83
10.1.1 Vývoj patra.....	83
10.1.2 Vývoj předsíně dutiny ústní.....	84
10.1.3 Nosní dutina a vývoj nosního septa.....	85
10.2 Vývoj jazyka.....	85
10.3 Vývoj slinných žláz.....	85
10.4 Vývoj zubů.....	86

10.4.1 Vývoj dočasných zubů	86
10.4.2 Prořezávání dočasných zubů	88
10.4.3 Vývoj trvalých zubů	88
10.5 Faryngový (žaberní) aparát zárodku a vývoj faryngu	89
10.5.1 Deriváty žaberních oblouků	90
10.5.2 Ektodermové žaberní brázdy a jejich deriváty	91
10.5.3 Entodermové žaberní brázdy a jejich deriváty	91
10.5.4 Vývoj definitivního hltanu	92
10.6 Vývoj jícnu	92
10.7 Vývoj žaludku	93
10.8 Vývoj střeva	93
10.8.1 Duodenální klička	94
10.8.2 Pupeční klička	94
10.8.3 Zadní střevo	95
10.9 Vývoj jater, žlučových cest a žlučníku	96
10.10 Vývoj slinivky břišní	97
10.11 Vývoj sleziny	97
10.12 Vývoj coelomu	97
10.12.1 Vývoj bránice	99
11. VÝVOJ DÝCHACÍHO ÚSTROJÍ	102
11.1 Vývoj laryngu a trachey	103
11.2 Vývoj bronchů a plic	103
11.2.1 Stadia vývoje plic	104
11.3 Vrozené vady dýchacího ústrojí	105
12. VÝVOJ SRDEČNĚ-CÉVNÍHO A LYMFATICKÉHO ÚSTROJÍ. KRVETVORBA	108
12.1 Primitivní krevní oběh zárodku a vznik srdeční trubice	108
12.1.1 Vývoj krevních cév	108
12.1.2 Vývoj srdeční trubice	109
12.1.3 Primitivní krevní oběh embrya	110
12.2 Vývoj srdce	111
12.2.1 Atrium commune a vývoj síňového septa. Sinus venosus	113
12.2.2 Ventriculus communis a vývoj komorového septa	114
12.2.3 Septace bulbus cordis a truncus arteriosus	114
12.2.4 Vývoj srdečních chlopní	115
12.3 Vývoj velkých arterií	115
12.4 Vývoj vén	118
12.5 Teratologie srdce a velkých cév	119
12.6 Fetální krevní oběh	120
12.7 Embryonální krvetvorba a vývoj imunitního systému	120
12.8 Vývoj lymfatického systému	121
12.9 Vývoj brzlíku a sleziny	121

13. VÝVOJ MOČOVÉHO ÚSTROJÍ	124
12.1 Pronefros	125
13.2 Mezonefros	126
13.3 Metanefros	126
13.3.1 Intrarenální vývodní cesty, ledvinná pánvička a ureter	127
13.3.2 Nefrony	128
13.4 Vývoj močového měchýře a močové trubice	128
13.4.1 Vývoj vezikouretrálního základu	130
13.4.2 Vývoj sinus urogenitalis	130
14. VÝVOJ POHLAVNÍHO ÚSTROJÍ	133
14.1 Vývoj pohlavních žláz	133
14.1.1 Indiferentní stadium ve vývoji gonád	133
14.1.2 Mechanismus diferenciacce pohlaví	134
14.1.3 Diferenciacce varlete	135
14.1.4 Diferenciacce vaječníku	136
14.2 Vývoj vývodních pohlavních cest	137
14.2.1 Indiferentní stadium	137
14.2.2 Mužské vývodní pohlavní cesty	138
14.2.3 Ženské vývodní pohlavní cesty	138
14.3 Vývoj zevních pohlavních orgánů	139
14.3.1 Indiferentní stadium	139
14.3.2 Vývoj mužských zevních pohlavních orgánů	139
14.3.3 Vývoj ženských zevních pohlavních orgánů	140
15. VÝVOJ ŽLÁZ S VNITŘNÍ SEKRECIÍ	143
15.1 Podvěsek mozkový	143
15.2 Epifýza	144
15.3 Štítná žláza	144
15.4 Přištítná tělíska	144
15.5 Nadledvina	145
15.6 Langerhansovy ostrůvky	145
15.7 Paraganglia	146
16. VÝVOJ NERVOVÉHO ÚSTROJÍ	149
16.1 Časný základ nervové soustavy a vznik neurální trubice	149
16.1.1 Vývoj cristae neurales	150
16.1.2 Histogeneze neurální trubice	150
16.2 Vývoj hřbetní míchy	151
16.3 Vývoj mozku	153
16.3.1 Vývoj mozkových komor	154

17. VÝVOJ SMYSLOVÝCH ORGÁNŮ	158
17.1 Vývoj orgánu zraku	158
17.1.1 Vývoj očního pohárku a čočky	158
17.1.2 Vývoj sítnice, řasnatého tělesa a duhovky	160
17.1.3 Vývoj ostatních součástí oka	161
17.1.4 Přídavné a ochranné struktury oka	161
17.1.5 Vrozené vývojové vady oka	162
17.2 Vývoj orgánu sluchu a rovnováhy	162
17.2.1 Vnitřní ucho	162
17.2.2 Střední ucho	164
17.2.3 Zevní ucho	165
17.3 Vývoj orgánu čichu a chuti	165
18. VÝVOJ KŮŽE A KOŽNÍCH ADNEX	168
18.1 Kůže	168
18.2 Kožní adnexa	168
18.2.1 Kožní žlázy	168
18.2.2 Rohové útvary kůže	170
19. ZÁKLADY TERATOLOGIE ČLOVĚKA	173
19.1 Faktory vnějšího prostředí (teratogeny)	173
19.2 Četnost vrozených vad	175
19.3 Rozštěpové vady obličeje	175
19.3.1 Rozštěpy měkkých tkání obličeje	175
19.3.2 Rozštěpy horní čelisti	175
19.3.3 Rozštěpy patra	176
19.4 Vývojové vady srdce a velkých cév	176
19.4.1 Vady s levoprávním zkratem	177
19.4.2 Vady s pravolevým zkratem	177
19.4.3 Vady bez zkratů	178
19.4.4 Pořadí vad srdce a velkých cév podle četnosti	178
19.5 Vývojové vady močového ústrojí	178
19.5.1 Vrozené vady ledviny	178
19.5.2 Vrozené vady vývodních močových cest	179
19.6 Vrozené vady pohlavního ústrojí	179
19.6.1 Vady podmíněné geneticky nebo poruchou regulačních mechanismů	179
19.6.2 Růstové, polohové a rozštěpové vady	180
19.7 Vývojové vady centrálního nervového ústrojí	182
19.7.1 Vývojové vady hřbetní míchy	182
19.7.2 Vývojové vady mozku	183
20. LITERATURA	187